

COMMISSION DE REGULATION
POUR L'ÉNERGIE EN RÉGION DE
BRUXELLES-CAPITALE

REGULERINGSKOMMISSIE
VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK GEWEST

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Advies

ADVIES-20090918-081

betreffende het

Rapport van de Brusselse distributienetbeheerder SIBELGA over de uitvoering van de openbare- dienststopdrachten inzake elektriciteit en gas voor het jaar 2008

gegeven op basis van artikel 25 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en op basis van artikel 19 van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

1. Juridisch Context

1.1. Voorafgaande opmerking

1.2.

De openbare-dienstverplichtingen waarop het *rapport van de distributienetbeheerder SIBELGA over de uitvoering van de openbare-dienstverplichtingen inzake gas en elektriciteit voor het jaar 2007* betrekking heeft, worden georganiseerd door de nieuwe ordonnantie van 14 december 2006. Deze ordonnantie onderscheidt de openbare-dienstverplichtingen ten laste van de distributienetbeheerder en de leveranciers van de openbare-dienststopdrachten die uitsluitend bij de distributienetbeheerder berusten.

1.3. Elektriciteit

Artikel 25 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna “de ordonnantie” genoemd), zoals gewijzigd door de ordonnantie van 14 december 2006, luidt als volgt:

« § 1 De distributienetbeheerder legt, in samenwerking met de Dienst, jaarlijks aan de Regering, en dit vóór 31 oktober van elk jaar, ter goedkeuring een programma voor met betrekking tot de uitvoering van zijn openbare-dienstverplichtingen en -opdrachten, voor het volgend jaar en de daaraan verbonden begroting, waaraan het budget en het programma worden gevoegd van uitvoering van de acties bedoeld door het “Sociaal fonds voor energiebegeleiding” waarvan sprake in artikel 25septiesdecies, evenals het budget en het programma van uitvoering van de acties van het driejaarlijks programma voor rationeel elektriciteitsgebruik ten voordele van alle andere categorieën eindafnemers waarvan sprake in artikel 24, § 1, 3°.

Hij legt daarenboven jaarlijks aan de Regering, en dit vóór 30 juni van elk jaar, een verslag voor over de uitvoering van zijn openbare-dienstverplichtingen en -opdrachten tijdens het voorbije jaar, samen met de eraan verbonden rekeningen waarbij de verslagen worden gevoegd over de uitvoering van de taken betreffende de acties bedoeld door het “Sociaal fonds voor energiebegeleiding” waarvan sprake in artikel 25septiesdecies en de acties van het driejaarlijks programma voor rationeel elektriciteitsgebruik ten voordele van alle andere categorieën van eindafnemers waarvan sprake in artikel 24, § 1, 3°.

Het verslag en de rekeningen worden na goedkeuring door de Regering overgemaakt aan het Brussels Hoofdstedelijk Parlement.

§ 2. . De Regering vraagt Brugel om advies over het programma van de distributienetbeheerder en het verslag bedoeld in § 1.

Brugel kan bovendien ter plaatse alle boekhoudkundige en andere stukken laten inkijken, en bij wijze van steekproef de daadwerkelijke omvang van de gefinancierde werken in verband met de kostprijs en de uitvoering van de openbare-dienstverplichtingen en -opdrachten laten onderzoeken.

De opdrachthouders die deze raadplegingen en controles uitvoeren worden daartoe aangewezen bij ministerieel besluit. Brugel kan een bedrijfsrevisor toevoegen aan de opdrachthouder, om de rekeningen met betrekking tot de uitvoering van de openbare-dienstverplichtingen en -opdrachten van de distributienetbeheerder te onderzoeken.

§ 3. De distributienetbeheerder organiseert zijn boekhouding zo dat de kosten en opbrengsten verbonden aan de openbare-dienststopdrachten die hij vervult, geïdentificeerd worden.

§ 4. De bedragen van de budgetten voorzien in § 1. kunnen slechts worden overschreden voor de openbardienstverplichtingen en -opdrachten bedoeld in artikel 24, 1° in verband met de " Sociaal fonds voor energiebegeleiding " en 3° en in artikel 24bis, 2° voor de constructie van de installaties van openbare verlichting, 3° en 4°.

Vanaf het tweede semester van elk jaar en na advies van Brugel, kan de Regering aanpassingen toelaten aan één of ander budget waarvan sprake in lid 1."

Deze openbare-dienststopdrachten (ODO) zijn:

1. *Het ter beschikking stellen van een ononderbroken levering van elektriciteit aan particulieren tegen de voorwaarden bepaald door de ordonnantie van 11 juli 1991.*
2. *De levering van elektriciteit aan een specifiek sociaal tarief aan personen volgens de voorwaarden bepaald door de federale overheid.*
3. *Het geven van informatie en demonstraties, de terbeschikkingstelling van uitrustingen en diensten en het verstrekken van financiële hulp voor rationeel energiegebruik, ten voordele van alle categorieën van eindafnemers, ongeacht of ze in aanmerking komen of niet. De distributienetbeheerder stelt hiervoor, in samenwerking met de Dienst, een driejaarlijks programma op voor rationeel elektriciteitsgebruik.*
4. *De afkoop van elektriciteitsoverschotten die werden geproduceerd in de gevallen en volgens de voorwaarden die zijn vastgelegd in artikel 27.*
5. a) *De constructie, het onderhoud en de vernieuwing van de installaties van openbare verlichting op het wegennet en in de gemeentelijke openbare ruimten, met inachtneming van de prerogatieven van de gemeenten, vastgelegd in artikel 135 van de nieuwe gemeentewet, volgens een driejaarlijks programma, opgesteld in gemeenschappelijk overleg tussen elke gemeente en de distributienetbeheerder.*
b) *De bevoorrading van deze elektriciteitsinstallaties.*

In 2008 nam Sibelga de levering van elektriciteit voor tijdelijke festiviteiten ten laste. Deze taak was aanvankelijk niet aan Sibelga toegewezen en de situatie werd geregulariseerd door de ordonnantie van 4 september 2008 tot wijziging van artikel 24bis van de elektriciteitsordonnantie, waaraan een 8° werd toegevoegd waarvan de tekst luidt als volgt:

« 8°. bij afname van elektriciteit van het distributienet [is de DNB belast met] het leveren van elektriciteit voor tijdelijke festiviteiten op de weg volgens de technische en financiële voorwaarden bepaald bij of krachtens het technisch reglement van het net."

Artikel 26 organiseert de financieringsmodaliteiten van deze openbare-dienstverplichtingen.

I.4. Gas

Artikel 19 van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegenisretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna "gasordonnantie" genoemd) – zoals gewijzigd door de ordonnantie van 14 december 2006 – luidt als volgt:

« § 1 De netbeheerder legt, in samenwerking met de Dienst, vóór 31 oktober van elk jaar ter goedkeuring van de Regering, zijn begroting en zijn programma voor met betrekking tot de uitvoering van zijn openbardienstverplichtingen en -opdrachten voor het volgende jaar samen met de begroting en het programma van uitvoering van het driejaarlijks programma voor rationeel gebruik van gas ten behoeve van alle andere categorieën eindafnemers voor het volgende jaar.

Hij legt eveneens aan de Regering, vóór 30 juni van elk jaar, een verslag voor over de uitvoering van die opdrachten tijdens het voorbije jaar, samen met de eraan verbonden rekeningen vergezeld van het programma van uitvoering van het driejaarlijks programma voor rationeel gebruik van gas ten behoeve van alle andere categorieën eindafnemers bedoeld in artikel 18bis.

Het verslag en de rekeningen worden na goedkeuring door de Regering overgemaakt aan het Brussels Hoofdstedelijk Parlement.

§ 2. Brugel kan bovendien ter plaatse alle boekhoudkundige en andere stukken laten inkijken, en bij wijze van steekproef de daadwerkelijke omvang van de gefinancierde werken in verband met de kostprijs en de uitvoering van de openbardienstverplichtingen en -opdrachten laten onderzoeken.

De opdrachthouders die deze raadplegingen en controles uitvoeren worden daartoe aangewezen bij ministerieel besluit.

Brugel kan een bedrijfsrevisor toevoegen aan de opdrachthouder, om de rekeningen met betrekking tot de uitvoering van de openbardienstverplichtingen en -opdrachten van de distributienetbeheerder te onderzoeken.

§ 3. De distributienetbeheerder organiseert zijn boekhouding zo dat de lasten en de opbrengsten verbonden aan de verplichtingen en opdrachten van openbare dienst die hij op zich neemt, geïdentificeerd kunnen worden.

Deze openbare-dienstverplichtingen inzake gas, die in 2006 gelden, worden bepaald door artikel 18 en 18bis van de ordonnantie van 1 april 2004.

Artikel 18 vermeldt de verplichtingen ten laste van de distributienetbeheerder en de leveranciers:

" 1° Het ter beschikking stellen van een ononderbroken minimale gasvoorziening voor huishoudelijk gebruik, onder de voorwaarden bepaald door Hoofdstuk Vbis;

2° de gaslevering tegen een specifiek sociaal tarief aan de personen en onder de voorwaarden bepaald door de federale wetgeving.

3° een gratis dienst voor de preventie van risico's met betrekking tot het gebruik van aardgas, ten behoeve van gezinnen die hem aanvragen. De Regering stelt de inhoud en de uitvoeringsvoorwaarden voor deze opdracht vast."

Bovendien vermeldt artikel 18bis de openbare-dienstverplichtingen, die uitsluitend ten laste zijn van de distributienetbeheerder:

"1° de organisatie van een dienst voor de opvolging van de relatie met de consument en het geven van inlichtingen inzake prijzen en voorwaarden van aansluiting ten behoeve van huishoudelijke afnemers;

2° het promoten van rationeel gasgebruik door het geven van inlichtingen en demonstraties, het ter beschikking stellen van uitrustingen en diensten en het verstrekken van financiële hulp ten behoeve van de gemeenten en de andere eindafnemers.

De distributienetbeheerder stelt daartoe in samenwerking met de Dienst een driejaarlijks programma op voor rationeel gebruik van gas ten behoeve van de gemeenten.

Na goedkeuring ervan door de Regering deelt de Dienst jaarlijks aan de distributienetbeheerder het driejaarlijks programma mede voor rationeel gebruik van gas ten behoeve van alle andere categorieën eindafnemers, ongeacht of ze al dan niet in aanmerking komen;

3° de verspreiding op een toegankelijke informatiedrager via internet van de inlichtingen betreffende de diverse maatregelen genomen door de distributienetbeheerder inzake het onthaal van huishoudelijke afnemers;

4° de verzending, elk jaar, aan Brugel van een verslag over de kwaliteit van het onthaal geboden aan de gezinnen;

5° de verzending, elk jaar, aan Brugel, van een verslag over de lijst verplichtingen waarmee de distributienetbeheerder garandeert dat elke vorm van discriminerende praktijken wordt uitgesloten; Brugel deelt dit verslag mede aan de Regering en maakt het bekend."

Artikel 20 van de ordonnantie van 1 april 2004 bepaalt de wijze van financiering van de openbare-dienstverplichtingen:

"De kosten verbonden aan de van openbare-dienstverplichtingen bedoeld in artikel 18 en 18bis worden gedragen door de netbeheerder ten titel van exploitatiekosten. De doorrekening van deze kosten in de tarieven wordt geregeld door de federale wetgeving."

2. Voorafgaande uiteenzetting en antecedenten

1. Op 24 oktober 2007 ontving Brugel het programma van de openbare dienst opdrachten 2008 van Sibelga.
2. In aansluiting hierop bezorgde Brugel zijn advies 071116-62 van 20 november 2007 aan de Minister.
3. Op 15 juli 2009 ontving Brugel het rapport over de uitvoering van de openbare dienst opdrachten voor het jaar 2008, dat overgemaakt werd door de Regering.
4. Op 24 juli 2009 vond een vraag-antwoordsessie plaats over de inhoud van het verslag in de lokalen van Sibelga.
5. Op 19 augustus 2009 ontving Brugel de laatste antwoorden op deze vragen.

3. Algemene opmerkingen

De procedure voor het indienen van de rapporten werd niet gewijzigd.

De organisatie van de diensten van Sibelga, die belast zijn met de uitvoering van de openbare dienst opdrachten, is niet gewijzigd ten opzichte van het vorige jaar.

De ordonnantie van 14 december 2006 heeft de ordonnantie van 11 juli 1991 met betrekking tot het recht op een minimumlevering van elektriciteit en die van 11 maart 1999 tot vaststelling van de maatregelen ter voorkoming van schorsingen van de gaslevering voor huishoudelijk gebruik, opgeheven. Ter vervanging werd een hoofdstuk, gewijd aan de openbare dienstverplichtingen betreffende de levering, ingevoerd in de ordonnanties van 2001 en 2004. Dit resulteert in een procedure van beschermde afnemers die berust bij de leveranciers en bij Sibelga als noodleverancier.

4. Specifieke opmerkingen betreffende het rapport over de uitvoering van de openbare dienst opdrachten

4.1. Elektriciteit

Hierna onderzoeken we de inhoud van het rapport van uitvoering van de openbare dienst opdrachten dat door de intercommunale SIBELGA werd ingediend voor elk van de openbare dienst opdrachten voor elektriciteit, opgesomd in artikel 24 en 24bis van de elektriciteitsordonnantie en in samenhang met het programma van openbare dienst opdrachten 2007.

4.1.1. Beheer van de beschermde afnemers – recht op energie

In 2008 stellen we een ononderbroken stijging vast van het aantal beschermde afnemers, die bevoorrad worden door de noodleverancier. Die constante stijging is toe te schrijven aan de omstandigheid dat steeds vaker gebruik gemaakt wordt van het statuut ter bescherming van de verbruikers "statuut van beschermde afnemer van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest", door de diverse sociale marktpartijen die dit statuut kunnen toewijzen.

De elektriciteitsordonnantie bepaalt dat de klanten die in gebreke zijn gebleven hun commerciële leverancier te betalen en hun schuld volledig hebben aangezuiverd, de noodleverancier verlaten om opnieuw over te schakelen op de contractuele voorwaarden die van toepassing zijn bij hun commerciële leverancier.

In 2008 verliet geen enkele door de noodleverancier bevoorradde klant de noodleverancier om terug te keren naar zijn commerciële leverancier.

Dit ontbreken van een beweging van terugkeer houdt het risico in een permanente stijging te veroorzaken van het aantal gezinnen dat met energie bevoorrad wordt door de noodleverancier.

De enige voorwaarde om voor onbepaalde tijd de voordelen te genieten die betrekking hebben op het statuut van beschermde afnemer, is de betaling van de facturen van Sibelga, en dit zonder enige verplichting om de bij de commerciële leverancier gemaakte schulden terug te betalen.

Deze situatie, gekoppeld aan het veelvuldige gebruik van de begrenzer van 4600 W, zet de klanten die niet betalen, er niet meteen toe aan om naar hun commerciële leverancier terug te keren.

Brugel gelooft dat het verstandig zou zijn de invoering te overwegen van een procedure die de beschermde afnemers ertoe aanspoort naar hun commerciële leverancier terug te keren.

Brugel zal het probleem analyseren en bij de regering voorstellen indienen die de stabilisering van het aantal beschermde afnemers bij de noodleverancier zullen toelaten, door één of meer uittredingsscenario's voor te stellen, en zal nadenken over objectieve criteria of minima voor het verkrijgen van een vermogensbegrenzer van 4.600 W.

Deze voorstellen zouden Sibelga ook in staat moeten stellen de waarschijnlijke evolutie van de activiteit "beschermde afnemer" nauwkeuriger in te schatten.

Dienst voor het beheer van beschermde afnemers

De dienst voor het beheer van beschermde afnemers, die Sibelga in staat moet stellen zijn rol als noodleverancier (ook sociaal leverancier genoemd) te spelen, bestaat sinds 1 januari 2007.

Deze dienst bestaat uit:

- een callcenter;
- een onthaalbureau;
- een "back office";
- een informatiepagina op de website van Sibelga.

De gemiddelde bereikbaarheid¹ van het callcenter bedraagt 93%.

De gemiddelde bereikbaarheid² van het onthaalbureau bedraagt 98%.

Het verslag van de openbare dienstopdrachten vermeldt geen tevredenheidspercentages met betrekking tot de vragen van de klanten die beroep doen op deze dienst.

Brugel heeft gevraagd een instrument te ontwikkelen om het aantal vragen te evalueren waarop een antwoord kan worden gegeven door de diverse eerstelijnsonthaaldiensten.

Over deze aspecten moet een specifiek jaarverslag worden opgemaakt dat de kwaliteit van het onthaal van de gezinnen bespreekt in het kader van de opdracht als noodleverancier, zoals gevraagd in artikel 24bis 6° van de ordonnantie.

Begroting en controle

De uitgaven worden uitgesplitst in 5 posten:

1. Het programma van de openbare dienstopdrachten 2008 voorzag in 17,45 medewerkers voor de volledige activiteit "beschermde afnemer" (elektriciteit en gas), voor een totale begroting van 1 356 700 €.

Het aandeel van de elektriciteit bedroeg, in de begroting van het programma van openbare dienstopdrachten, 814.000 €.

Het verslag over de uitvoering van de openbare dienstopdrachten maakt melding van een daadwerkelijk besteed budget van 653.800 €, wat overeenstemt met 7,15 VTE of +/- 48% van de begroting.

De medewerkers werden hetzij overgeplaatst voor andere taken, of werden niet aangeworven.

2. Het aandeel van de elektriciteit in het budget, toegewezen aan de huur van de zetel in de Visverkopersstraat bedraagt 140 800 €, tegen 111 200 € zoals gepland in de begroting 2008 of 126,7% van het oorspronkelijk budget. Het verschil van 50.000 € (voor elektriciteit en gas) komt voor rekening van de parkingkosten, die niet begroot werden.
3. Het aandeel van de elektriciteit in het budget van de directe werkingskosten met betrekking tot de activiteit, bedraagt 57.700 €, of 82,8 % van het budget voorzien in het programma 2008.

¹ Slagingspercentage betreffende het opnemen van de oproepen.

² Slagingspercentage betreffende de succesvolle afhandelingen door een medewerker.

4. Het aandeel van de elektriciteit in het budget, toegewezen aan de indirecte werkingskosten, bedraagt 259.000 €, tegen 612.400 € zoals voorzien in de begroting 2008 of 42,3% van het budget.

Sibelga past 3 types van toeslagen toe als indirecte kosten:

- de algemene kosten, die de kosten van bijstands- en ondersteuningsdiensten dekken. De toeslag bedraagt 52.500 €/VTE, hetzij hier 3.740,818 €.
- De toeslag "Network Asset Management", die de coördinatie-uitgaven van het departement dekt, alsook de kosten van het Business Information Management (6.000 €/VTE), hetzij hier 42.836 €.
- De toeslag "Aankoop" die de kosten dekt van de dienst "Aankopen", belast met de bevoorrading en de overheidsopdrachten; hetzij 3% van het materiaal dat uit het magazijn werd gehaald of rechtstreeks werd gekocht, alsook de facturen van de aannemers, hetzij hier 16.331 €.

5. 52,9% van het elektriciteitsaandeel van de begroting werd gebruikt.

Tabel 1: begroting openbare dienstopdracht Elektriciteit in duizenden euro

	Jaarbegroting 2008		Gerealiseerd eind 2008			
	Elektriciteit	Totaal	Elektriciteit	%	totaal	%
	t		t	begroting	l	begroting
personeel	814,00	1.356,70	392,30	48,20%	653,80	48,20%
huur	111,20	185,30	140,80	126,70%	234,70	126,70%
Visverkopersstraat						
directe werkingskosten	70,30	117,20	57,70	82,10%	97,10	82,80%
indirecte werkingskosten	612,40	1.020,70	259,00	42,30%	434,00	42,50%

Levering van elektriciteit aan beschermde afnemers

Aankoop van energie

Sibelga wees de overheidsopdracht betreffende de aankoop van energie voor de bevoorrading van beschermde klanten toe aan de leverancier "SPE-Luminus". De ramingen van de te leveren energie waren gebaseerd op een hypothese van 3.000 afnemers die 1.605 kWh/jaar stroom verbruiken, hetzij 4.815 MWh.

Uiteindelijk werd ongeveer 705 MWh aan Sibelga gefactureerd, hetzij 14,6% van de voorspelde hoeveelheid (op basis van cijfers, vrijgegeven aan het einde van het toewijzingsproces).

Het boekjaar 2008 heeft het mogelijk gemaakt het gemiddeld verbruik van de beschermde afnemers opnieuw te evalueren, wat resulteerde in een verbruik van 2.202 kWh/jaar. Die stijging van het gemiddeld verbruik kan worden toegeschreven aan het veelvuldig gebruik van de vermogensbegrenzers van 4.600 W.

Terugbetaling bij de CREG

Het "Federaal fonds ten gunste van de huishoudelijke beschermde klanten", beheerd door de CREG, dekt het verschil tussen het specifiek sociaal tarief en de marktprijs die Sibelga betaalt om de beschermde afnemers te bevoorraden.

Om dit verschil terugbetaald te krijgen, moet Sibelga elk trimester een verklaring tot schuldvordering naar de CREG sturen.

In zijn uitvoeringsrapport van de openbare dienststopdrachten vermeldt Sibelga dat, als gevolg van een misverstand tussen de netbeheerder en de federale Regulator, er geen positief gevolg is kunnen gegeven worden aan het verzoek om terugbetaling van de kosten betreffende het tariefverschil voor de eerste drie trimesters 2008 niet konden worden ingediend.

Aangezien de niet-terugbetaling van de kosten met betrekking tot het tariefverschil voor de eerste drie trimesters 2008 te wijten is aan een fout van Sibelga, meent Brugel dat de kosten, veroorzaakt door deze fout, niet ten laste van de openbare dienststopdrachten mogen worden ingeschreven.

Wat de toekomstige implicaties van dit standpunt betreft, zal Brugel het volgende standpunt innemen:

- indien de niet-terugbetaling van de kosten met betrekking tot het tariefverschil uitdrukkelijk kan worden toegeschreven aan een interne fout van Sibelga, kunnen ze niet worden ingeschreven in de gerealiseerde begroting van de openbare dienststopdrachten;
- indien de niet-terugbetaling van de kosten met betrekking tot het tariefverschil niet uitdrukkelijk kan worden toegeschreven aan een interne fout van Sibelga, maar aan een beslissing van de CREG, kunnen ze worden ingeschreven in de gerealiseerde begroting van de openbare dienststopdrachten.

Onbetaalde rekeningen in verband met de activiteit

Voor 2007 kon geen relevante analyse worden voorgelegd.

De gegevens van 2008 tonen het relatieve belang van de onbetaalde bedragen in de activiteit "beschermde afnemer". Dit vertegenwoordigt een bedrag van 65.267 €, of tussen 25 en 30% van het gefactureerde totaal.

Dit aandeel van de onbetaalde rekeningen, gecombineerd met de stijging van het aantal beschermde afnemers in Brussel en het geringe aantal afnemers die terugkeren naar hun commerciële leverancier, dreigt zorgwekkend te worden in de toekomst.

Ongeveer 300 dossiers zijn in wanbetalingstoestand, en 111 gevallen riskeren een rechtsvordering met een afsluiting van de meters als mogelijk gevolg.

Brugel vraagt Sibelga duidelijke en openbare criteria te bepalen op basis waarvan een procedure tot verbreking zal worden ingeleid voor de vrederechter.

Tabel 2: Verdeling van de schulden in het kader van de activiteit "beschermde afnemer" in euro
Verdeling van de schuld (01/01/07 – 31/07/09)

	Elektriciteit	Gas
Gemiddelde schuld	191,92	358,27
Mediane schuld	111,99	227,48
Minimale schuld	2,47	2,90
Maximale schuld	2.051,49	3.110,99

4.1.2. Technische prestaties wat het recht op energie betreft: plaatsing en verwijdering van begrenzers

Procedure en termijnen voor het plaatsen van vermogensbegrenzers

De elektriciteitsordonnantie voorziet geen termijn en evenmin een resultaatverbintenis wat de plaatsing van vermogensbegrenzers betreft, terwijl het verwijderen van vermogensbegrenzers dient te gebeuren binnen 15 dagen volgend op de aanvraag door de leverancier.

Sibelga heeft een procedure uitgewerkt voor het plaatsen van vermogensbegrenzers:

Termijn voor het 1ste bezoek: 2 werkdagen vanaf de aanvaarding van de lijst van aanvragen van de leverancier.

Termijn voor het 2de bezoek: binnen 15 kalenderdagen.

Alle toegangspunten waarvoor een aanvraag tot plaatsing van een vermogensbegrenzer werd ingediend, worden een tweede keer bezocht wanneer het eerste bezoek vruchteloos blijkt. Indien dat tweede bezoek geen resultaat oplevert, onderneemt Sibelga geen verdere pogingen en licht zij de leverancier in over de mislukking.

Context

Voor 2007 had Sibelga een forse stijging van het aantal plaatsingen en verwijderingen van vermogensbegrenzers voorspeld. Die sterke toename werd niet vastgesteld bij de evaluatie van het jaar 2007.

In zijn advies DR-20061128 had de dienst Regulering van het BIM gesteld dat deze voorspelling a priori redelijk was gelet op de bepalingen van de ordonnantie die op 1 januari 2007 van kracht zou worden.

Aangezien Sibelga voor de uitvoering van het programma 2008 niet beschikte over een volledige evaluatie van het jaar 2007, nam zij dezelfde hypothesen over voor het aantal geplaatste en verwijderde begrenzers, hetzij 25.000 plaatsingen en 20.000 verwijderingen.

De gegevens, vermeld in het verslag over de uitvoering van de openbare dienstopdrachten 2008 tonen aan dat de bepalingen van de elektriciteitsordonnantie geen aanzienlijk effect hebben op het aantal plaatsingen van vermogensbegrenzers. De waarden van 2008 waren van dezelfde grootteorde als die van 2005 en 2006.

Brugel stelt bijgevolg voor hiermee rekening te houden in het programma van de openbare dienstopdrachten 2010 en de hypothese van 25.000 plaatsingen en 20.000 verwijderingen van begrenzers naar beneden te herzien.

Tabel 3: Aantal geplaatste en verwijderde begrenzers in de periode 2004-2008

BEGRENZE RS	2004	2005	2006	2007	2008
Gepaatste begrenzers	11.26 6	14.24 1	14.74 1	9356	14.76 9
Verwijderde begrenzers	9.449	13.33 3	14.64 1	6869	10.76 3
Aanwezige begrenzers op 31 december	8.447	9.355	9.472	1112 7	13.31 0

De leveranciers dienden 40 494 aanvragen in voor de plaatsing van vermogensbegrenzers. Zij dienden 11.909 aanvragen in voor de verwijdering van vermogensbegrenzers.

Tabel 4: Percentage succesvolle aanvragen van de leveranciers in 2008

	Totaal aantal aanvragen	Aantal plaatsingen/ verwijderingen	uitgevoerde	Percentage succesvolle aanvragen
Plaatsingen	46.494		14.769	32%
Verwijderingen	11.909		10.763	90%

Naar aanleiding van een aanvraag voor de plaatsing van een vermogensbegrenzer, zijn er 4 scenario's mogelijk voor de verwerking van de aanvraag:

- annulering van de aanvraag door de leverancier: 1.279 gevallen. (het zou de voorkeur verdienen deze aanvragen niet in aanmerking te nemen bij de berekening van het percentage succesvolle aanvragen, ook als is de impact gering).
- Afwezigheid van de klant tijdens de bezoeken:
 - ❖ Plaatsingen: 21?668 afwezigheden, hetzij 46,%
 - ❖ Verwijderingen: 1.003 afwezigheden, hetzij 8,4%
- Uitdrukkelijke weigering van de klant
 - ❖ Plaatsingen: 5.709 gevallen, hetzij 12,3%
 - ❖ Verwijderingen: 61 gevallen, hetzij 0,5%
- Noodzaak van een technische ingreep vóór de plaatsing van de vermogensbegrenzer:
 - ❖ Plaatsingen: 806 gevallen, hetzij 1,7%
 - ❖ Verwijderingen: 38 gevallen, hetzij 0,3%

Uiteindelijk leidt 93% van de aanvragen voor de plaatsing of verwijdering van een begrenzer tot één of meerdere bezoeken.

Het aantal aanwezige begrenzers neemt toe ten opzichte van de vorige jaren. Op 31 december 2006 was één meter op 57 uitgerust met een vermogensbegrenzer. Op 31 december 2007 is die verhouding gestegen tot één meter op 45. Eind 2008 was er één meter op 38 met een vermogensbegrenzer.

Brugel benadrukt de perfecte informatie die dienaangaande werd verstrekt overeenkomstig de vragen die in het advies 20080922-065 werden geformuleerd.

Brugel vraagt evenwel dat de statistieken over het slaagpercentage betreffende de naleving van de termijnen voor de bezoeken zouden worden meegedeeld in het volgende verslag van uitvoering, meer in het bijzonder de werkelijke gemiddelde termijn en de 90-percentielwaarde voor de bezoeken (1ste en 2de bezoek). Deze gegevens zijn nodig om de doeltreffendheid van de dienstverlening en de omvang van de technische staf te kunnen beoordelen.

Begroting en controle

De aanvankelijk voorziene begroting in het programma van de openbare dienstopdrachten bedroeg 4.584.338 €. De werkelijke totale kostprijs van de activiteit bedraagt 3.784.400 €, hetzij 82,6% van de begroting.

De verdeling van de uitgaven gebeurt volgens 6 posten:

- 1. Het programma van de openbare dienstopdrachten 2008 voorzag in 20,18 medewerkers voor een begroting van 1.415.610 €. Het rapport over de uitvoering van de openbare dienstopdrachten maakt melding van een daadwerkelijk besteed budget van 1.405.000 €, wat overeenstemt met 18,93 VTE's of 99,3% van de begroting.*
- 2. Het budget, toegewezen aan de directe werkingskosten (waaronder het vervoer) met betrekking tot de activiteit, bedraagt 70.700 €, hetzij 83,5% van de begroting.*
- 3. Het budget, toegewezen aan het materieel, bedraagt 92.300 €, hetzij 123,1% van de begroting. De overschrijding van de begroting wordt gerechtvaardigd door het veelvuldig gebruik van de begrenzer van 4.600 W.*
- 4. Het budget, toegewezen aan de indirecte onderaannemingskosten betreffende de activiteit, bedraagt 1.060.000 €, hetzij 59,4% van de begroting.*
- 5. Het budget, toegewezen aan de indirecte werkingskosten betreffende de activiteit, bedraagt 1.167.800 €, hetzij 94,3% van de begroting.*

Tabel 5: begroting technische prestaties elektriciteit in duizenden euro's

	Jaarbegroting 2008	Gerealiseerd einde 2008	
	Elektriciteit	Elektriciteit	% begroting
Personeel	1.415,6	1.405	99,3%
Andere directe kosten	70,7	59	83,5%
Toeslagen	0	0,3	0,0%
Materieel	75	92,3	123,1%
Onderaanneming	1.784	1.060	59,4%
Indirecte kosten	1.239	1.167,8	94,3%
Totaal	4.584,3	3.784,4	82,6%

4.1.3. Rationeel energiegebruik

Globale balans (elektriciteit en gas) van de premies

Begroting en rollen

Het programma betreffende het rationeel energiegebruik werd door Sibelga opgesteld in overleg met het BIM en de Minister.

Het budget 2007 bedroeg meer dan 12 miljoen euro, hetzij ongeveer hetzelfde bedrag als in 2007, waarvan 11,225 miljoen voor de toekenning van premies.

Voor de verdeling van de rollen werd het in 2006 ingevoerde systeem gehandhaafd: Sibelga is belast met het beheer van de premies voor de huishoudelijke verbruikers en de lokale overheden; het BIM draagt zorg voor alle acties gericht op de ondernemingen (tertiaire en industriële sector) en op de collectieve huisvesting. Wat deze categorieën betreft, is Sibelga slechts belast met de betaling van de premies.

Gezinnen

Brugel stelt vast dat de premies onbetwistbaar succes hebben bij het publiek.

Het budget van 6,8 miljoen euro – tegen 6,5 miljoen in 2007 – werd volledig opgebruikt. Dit stemt overeen met 17.685 premies (tegen 14.500 in 2006).

De isolatiepremie nemen op zich reeds bijna een derde van de dossiers voor hun rekening. Er dient ook te worden gewezen op de introductie van de premies voor fotovoltaïsche installaties in 2008. De certificeringen van installaties die in 2009 door Brugel werden verricht, tonen aan dat het grote publiek gewonnen is voor deze methode om hernieuwbare energie te produceren. Het valt dan ook te verwachten dat het aantal premieaanvragen voor dergelijke installaties in de nabije toekomst fors zal stijgen, met alle gevolgen vandienvoor de begroting.

De kwaliteit van de dienstverlening voor de uitbetaling van de premies blijft goed, aangezien Sibelga de premie uitbetaalt binnen 4 tot 6 weken na ontvangst van een volledig dossier.

Tertiaire sector, industrie

In 2008 werd bijna 1,2 miljoen euro aan premies betaald aan de tertiaire en industriële sector.

Collectieve huisvesting

In 2008 werd 823.236 € betaald aan gemeenschappelijke eigendommen, terwijl eind april 2009 nog 541.852 € aan beloofde bedragen op betaling wachtte.

Lokale overheden

In 2008 werd meer dan één miljoen euro besteed aan gemeentelijke investeringen in verlichting, verwarming en airconditioning.

Warmtekrachtkoppeling

De 12 installaties hebben 64.400 uur gewerkt (tegen slechts 34.000 uur in 2005 en 49.800 in 2006). Dit verminderde de uitstoot van CO₂ in de atmosfeer met meer dan 5.500 ton.

Sibelga verkreeg 22.354,6 groenestroomcertificaten (tegen 17.500 in 2007).

Personeel

Het budget van de openbare dienst opdrachten voor rationeel energiegebruik dekt ook een deel van de kosten voor administratie en technische ondersteuning bij de toekenning van de premies. Voor het administratief beheer van de premies werden 3 gebaremiseerde VTE en 2 kaderleden-VTE in de begroting opgenomen. In 2008 werden respectievelijk 3,86 en 1,96 VTE ingezet voor het administratief beheer van de premies.

4.1.4. De openbare verlichting van de gemeentelijke wegen

Context

De Brusselse regering integreerde de openbare verlichting van de gemeentelijke wegen in de openbare dienst opdrachten. Deze opdracht omvat de constructie, het onderhoud en de vernieuwing van de openbare verlichtingsinstallaties op de gemeentelijke wegen en openbare ruimten, alsook de stroomvoorziening van deze installaties. Hij vertegenwoordigt meer dan de helft van het budget 2008 (20,5 miljoen euro op 35) en van de werkelijke uitgaven (20,6 miljoen op 33,7).

Balans van de activiteiten

Eind 2008 waren er 71.369 verlichtingspalen voor 1.553 km gemeentelijke wegen, dat is één verlichtingspaal elke 20 meter.

Het geïnstalleerd vermogen van een verlichtingspaal bedraagt 189 W (198 W in 2006 en 192 W in 2007). Het totale verbruik van het perk bedroeg 57.573 MWh in vergelijking met 57.338,1 MWh in 2007.

We stellen dus vast dat het totale verbruik toeneemt, ondanks een lager geïnstalleerd vermogen per verlichtingspaal, en dat sinds 2006. Dit valt mogelijk te verklaren door het streven van de gemeenten om voorrang te geven aan comfort en veiligheid, meer in het bijzonder voor voetgangers. Dit leidt tot een aanzienlijk aantal aanvragen van de gemeenten om 2 oude verlichtingspalen te vervangen door 3 palen die dichter bij elkaar geplaatst worden.

Financiering

De bijdrage van artikel 26 financiert +/- 50% van de activiteit "openbare verlichting", hetzij 10 miljoen van de bijna 20,6 miljoen. Het saldo wordt gefinancierd door de grid fee (tarief voor het gebruik van het net).

Conclusie en aanbevelingen

In het licht van het voorgaande blijkt dat een niet te verwaarlozen deel van het budget voor openbare verlichting gefinancierd wordt door het nettatarief. Welnu, als het verbruik met betrekking tot openbare verlichting mettertijd stijgt, zal dat een effect hebben op de verhoging van het nettatarief, aangezien het door artikel 26 gefinancierde gedeelte procentueel vastgelegd is.

Daarom bevelen wij aan een openbare dienstverplichting in te voeren met betrekking tot het energierendement. Dat zou kunnen in de vorm van een verplichting tot een stabiel verbruik vóór en na de vernieuwing van de verlichting (uitgezonderd nieuwe wegen, wat nauwkeurige informatie over het verbruik vergt). Brugel acht het wenselijk dat er een uitvoerbaarheidsstudie zou worden gedaan over het gebruik van LED-technologieën of technologieën met ultralaag verbruik.

4.1.5. Dienst "Opvolging van de relatie met de consument"

De ordonnantie van 2006 verplicht Sibelga niet meer een ombudsdienst te organiseren.

Artikel 25quattuordecies § 1 van de elektriciteitsordonnantie schrijft voor dat de regering de modaliteiten betreffende het beheer van klachten bepaalt.

In afwachting van de modaliteiten met betrekking tot het klachtenbeheer, heeft Sibelga beslist een dienst te behouden voor de opvolging van klachten, die worden ingediend door alle klanten. Sibelga heeft beslist zijn klachtenbeheer gedecentraliseerd te houden, maar de hierna opgesomde taken toe te vertrouwen aan een centrale dienst voor klachtenbeheer:

- *Ontvangst en registratie van alle externe klachten*
- *Omschrijven, bijwerken en opvolgen van een overkoepelend en globaal beheer*
- *Reporting aan de overheden, de directie en de diverse departementen*
- *Nauwe samenwerking met de betrokken diensten*
- *Controle van de kwaliteit van de antwoorden*
- *Coördinatie en globale follow-up via een gemeenschappelijk IT-beheersinstrument*
- *Voorstellen van preventieve en corrigerende maatregelen.*

In 2008 registreerde Sibelga 1.859 klachten, verdeeld als volgt:

Tabel 6: indieners en types van klachten

Top 5 van de indieners van klachten		Top 10 van de oorzaken van klachten	
Privéklienten	877	Toestand van de weg/ het trottoir na de werken.	514
Gemeenten	358	Toestand van de werf na werkzaamheden	143
Professionele klanten	225	Verbruiksfactuur	137
Ministeries	74	Nog te bepalen	134
Andere	60	Stroomuitval	120
		Facturatie werkzaamheden	117
		Schade aan derden	66
		Schade aan toestellen	60
		Staat van de werf tijdens de werken	43
		Toestand van de weg/ het trottoir tijdens de werken	30

Begroting en controle

De begroting, voorzien voor het programma 2008, werd ruimschoots overschreden. De oprichting van de dienst vergde de aanwerving van een extra kaderlid. Uiteindelijk bedroeg het totale budget, besteed aan de activiteit "klachtenbeheer", 376.600 € voor 2008, hetzij 145,1% van het oorspronkelijk voorziene budget.

4.2. Gas

Hierna onderzoeken we de inhoud van het rapport van uitvoering dat door de intercommunale Sibelga werd ingediend voor elk van de openbare dienstopdrachten voor gas, opgesomd in artikel 18 van de gasordonnantie en in samenhang met het programma van openbare dienstopdrachten 2008.

4.2.1. Beheer van de beschermde afnemers

Dienst beheer beschermde afnemers

Oprichting van de dienst en context

Voor dit punt wordt verwezen naar de ontwikkelingen, vermeld in het deel "elektriciteit – dienst beheer van de beschermde afnemers".

Begroting en controle

Tabel 7: budget openbare dienstopdracht Gas in duizenden euro

	Jaarbegroting 2008		Gerealiseerd einde 2008			
	Gas	Totaal	Gas	% begroting	totaal	% begroting
<i>personeel</i>	<i>542,7</i>	<i>1.356,70</i>	<i>261,5</i>	<i>48,20%</i>	<i>653,80</i>	<i>48,20%</i>
<i>huur</i>	<i>74,1</i>	<i>185,30</i>	<i>93,9</i>	<i>126,70%</i>	<i>234,70</i>	<i>126,70%</i>
<i>Visverkopersstraat</i>						
<i>directe werkingskosten</i>	<i>46,9</i>	<i>117,20</i>	<i>39,4</i>	<i>84%</i>	<i>97,10</i>	<i>82,80%</i>
<i>indirecte werkingskosten</i>	<i>408,3</i>	<i>1.020,70</i>	<i>175</i>	<i>42,90%</i>	<i>434,00</i>	<i>42,50%</i>

De opmerkingen met betrekking tot de begroting zijn identiek aan deze die geformuleerd werden in het punt "elektriciteit – dienst beheer van de beschermde afnemers – begroting en controle".

Levering van gas aan beschermde afnemers

Aankoop van energie

De contextuele elementen zijn op dat punt identiek aan deze die beschreven werden in het hoofdstuk "levering van elektriciteit aan beschermde afnemers".

Uiteindelijk werd aan Sibelga 3.845 MWh gefactureerd (op basis van de cijfers, vrijgegeven aan het einde van het toewijzingsproces).

Het jaar 2008 liet toe het gemiddeld verbruik van de beschermde afnemers opnieuw te evalueren, wat een verbruik van 14.608 kWh/jaar opleverde.

5. Conclusies

1. *Wat het beheer van de beschermde afnemers betreft, meent Brugel dat Sibelga zijn verplichtingen is nagekomen door de infrastructuur in te richten voor een dienst die de netbeheerder toelaat de opvolging en het beheer van de beschermde afnemers te verzekeren.*
2. *Op het vlak van de levering van energie aan beschermde afnemers, mag 2008 niet beschouwd worden als een referentiejaar. De cijfers, voorgesteld in het verslag van uitvoering van de openbare dienststopdrachten, wijzen evenwel op een tendens naar een toename van het aantal beschermde afnemers. Hiermee zal rekening moeten worden gehouden bij het opstellen van de toekomstige programma's. Er zal over gewaakt moeten worden dat men bij Sibelga interne procedures invoert om de constante stijging van het aantal beschermde afnemers een halt toe te roepen.*

Brugel stelt vast dat de niet-terugbetaling van de kosten betreffende het tariefverschil voor de eerste drie trimesters 2008 te wijten is aan een éénmalige vergissing van de netbeheerder. Daarom stelt Brugel de regering voor om de inschrijving van het bedrag van dit verlies in het budget van de openbare dienststopdrachten 2008 niet te aanvaarden.
3. *Wat de technische prestaties betreft (plaatsing en verwijdering van begrenzers), stelt Brugel vast deze dienst in het algemeen goed werkt.*
4. *Wat het rationeel energiegebruik betreft, wordt het succes van de premies in 2008 bestendig voor alle beoogde doelgroepen.*
5. *Wat de openbare verlichting betreft, wordt deze openbare dienststopdracht, ondanks de volledige uitwerking van artikel 26, voor meer dan 50% gefinancierd met de grid fee. Daarom stelt Brugel voor deze openbare dienststopdracht te preciseren en aan te vullen met een luik, dat de verhoging van het energierendement beoogt.*
6. *Op het vlak van de klachtenbehandeling meent Brugel dat Sibelga aan haar verplichtingen inzake klachtenbeheer heeft voldaan door de oprichting van een dienst die het beheer ervan toelaat.*

Op basis van de informatie die haar werd verstrekt, is Brugel van mening dat het verslag en de bijkomende stukken die haar werden voorgelegd, aan haar verwachtingen beantwoorden, en stelt zij bijgevolg de regering voor het verslag van uitvoering 2008 goed te keuren, met uitzondering van het bedrag van 9.726,75 € betreffende de kosten met betrekking tot het tariefverschil voor de eerste drie trimesters van 2008.

* *
*